

บทคัดย่อ

T156378

เนื่องจากค่าดัชนีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อการวางกลยุทธ์ทางการตลาด งานวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบค่าดัชนีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมในกรณีที่มีจำนวนหน่วยธุรกิจแตกต่างกันไป สำหรับโครงสร้างตลาดทั้ง 4 แบบ ซึ่งได้แก่ High Degree of Monopoly, High Degree of Oligopoly, Perfect Competitive กรณีส่วนแบ่งตลาดสูงใกล้เคียงกัน และ Perfect Competitive กรณีทุกหน่วยการผลิตมีส่วนแบ่งตลาดเท่ากัน รวมถึงการศึกษาถึงลักษณะการกระจุกตัวของสินค้าประเภท ยานพาหนะ รถยนต์และส่วนประกอบ โดยใช้ดัชนีการกระจุกตัว 6 ชนิดดังต่อไปนี้เป็นตัวชี้วัด (1) Concentration Ratio (CR), (2) Hirschman-Herfindahl Index (HHI), (3) Comprehensive Concentration Index (CCI), (4) สัมประสิทธิ์จินีหรือสัมประสิทธิ์ Lorenz, (5) Entropy Index (E) และ (6) Relative Entropy Index (E_r)

ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีทั้ง 5 ชนิดยกเว้นสัมประสิทธิ์จินีหรือสัมประสิทธิ์ Lorenz ให้ผลลัพธ์ที่ค่อนข้างจะแตกต่างกันสำหรับในแต่ละกรณีของโครงสร้างตลาดแต่ละรูปแบบ เนื่องจากไม่มีช่วงการวัดค่าเพื่อแปลผลข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน และอาจจะเป็นสาเหตุมาจากข้อจำกัดของแต่ละดัชนีด้วยนั่นเอง ในส่วนของแนวโน้มของค่าที่คำนวณได้พบว่าเมื่อ N หรือจำนวนหน่วยธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ค่าการกระจุกตัวจะค่อยๆ ลดลง ยกเว้นถ้าจำนวนหน่วยธุรกิจที่เข้ามาใหม่มีขนาดใหญ่และถือส่วนครองตลาดมากพอก็จะทำให้การกระจุกตัวเพิ่มสูงขึ้นได้ กรณีของสัมประสิทธิ์จินีนั้น เมื่อจำนวน N เท่ากับ 5 10 และ 25 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย จนกระทั่ง N เท่ากับ 50 และ 100 ค่าสัมประสิทธิ์จะเริ่มปรับตัวลดลงเพียงเล็กน้อย รูปแบบดังกล่าวสามารถใช้ได้กับกรณีศึกษาสินค้าประเภท ยานพาหนะ รถยนต์และส่วนประกอบ ค่านการค้าชายแดนไทย-ลาว จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งพบปัญหาค่าการกระจุกตัวของแต่ละดัชนีให้ผลไม่สอดคล้องกัน ดังนั้นในการกำหนดว่าตลาดนั้นมีโครงสร้างแบบใด จึงจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยต่างๆ มาประกอบการพิจารณาด้วย เช่น อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด และพฤติกรรมของตลาด เป็นต้น

ABSTRACT

TE 156378

The measure of concentration used to describe an industry structure is an important element for marketing strategic planning. In this study, we focus on simulated results from six concentration indices, concentration ratio, Hirschman-Herfindahl index, comprehensive concentration index, Gini or Lorenz coefficient, entropy index, and relative entropy index. For each index we created for 4 different types of market, high degree of monopoly, high degree of oligopoly, perfect competitive with unequal distributed market shares, and perfect competitive with equal distributed market shares. In addition, we also calculated concentration ratio for the automobile industry Thai-Laos cross border trade at Mukdahan province.

The result showed that all five concentration indices except Gini coefficients showed disagree results for all scenarios. The interpretation of the calculated are restricted to limitations of each concentration indices themselves and/or there is no standard criterion for market structure. It showed that when number of firms increases the concentration also decreases. If the new entry firms can obtain the large market shares the concentration ratio will increase. For Gini coefficient, when N is equal to 5, 10, and 25 the coefficient also increase but not for N is equal to 50 and 100. For the case study of automobile industry at Mukdahan province, the concentration indices also present the different degree of competition. Then the pattern above can also explain the inconsistency situation of automobile industry of Thai-Laos cross border trade. Therefore, to identify the type of market, we have to take the barriers to entry and other market elements into account.